**دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تربت حیدریه**

**معاونت آموزش، تحقیقات و فناوری**

**مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی**

**طرح درس روش های آموزش بالینی**

دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

دانشکده پرستاری و مامایی

# طرح درس روش های آموزش بالینی

**عنوان درس: روش های آموزش بالینی** **تعداد واحد: ۲ واحد**

**نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری ۰/۵واحد عملی** **زمان برگزاری:**

**گروه فراگیران:** **نیمسال :**

**محل اجرا:** **مدت:**

**تاریخ شروع کارآموزی :** **تاریخ اتمام :**

**استاد: دکتر معصومیان (دکتری تخصصی آموزش پزشکی)– دکتر ارمی (دکتری تخصصی پرستاری)**

## هدف کلی دوره:

**تسلط وکسب مهارت های آموزش وبرنامه ریزی آموزشی به منظور طراحی برنامه آموزشی ، آموزش و ارزشیابی نحوه اجرای آموزش جهت اعتلای آگاهی مددجو، خانواده ،دانشجویان ،کارکنان در سطوح مختلف**

## اهداف ویژه:

**در پایان این دوره از دانشجو انتظار می‌رود بتواند:**

**مفهوم یادگیری را تشریح کند.**

**اصول یادگیری را کامال درست بنویسد.**

**عوامل موثر بر یادگیری رافهرست نماید .**

**شرایط محیطی مناسب یادگیری را توضیح دهد .**

**کاربرد نظریه های یادگیری در آموزش را ذکر کند .**

**خصوصیات آموزش دهنده خوب را شرح دهد .**

**ویژگیهای فراگیر را بیان کند .**

**اصول یادگیری را لیست نماید .**

**اصول اموزش کودکان را با بزرگسالان مقایسه کند .**

**برنامه ریزی آموزشی را تعریف کند.**

**انواع روش های برنامه ریزی آموزشی را شرح دهد .**

**مراحل برنامه ریزی آموزشی را تشریح نماید .**

**یک طرح دوره طراحی نماید .**

**یک طرح آموزش بالینی روزانه را طراحی نماید .**

**اصل انتخاب محتوای آموزشی را شرح دهد**

**انواع منابع انتخاب محتوا را شرح دهد .**

**نحوه تنظیم محتوای آموزشی را توضیح دهد .**

**مراحل اجرای پانل،کنگره،سمینار را با هم مقایسه نماید**

**.روش های یاد گیری مداوم ومادام العمر را توضیح دهد .**

**انواع رسانه های آموزشی را طبقه بندی نماید .**

**محدودیت های رسانه های مختلف را با هم مقایسه نماید .**

**اصول کلی در طراحی رسانه های آموزشی را شرح دهد .**

**اصول کلی استفاده از رسانه ها را بیان نماید .آموزش از راه دور را تعریف نماید .**

**کاربرد های آموزش از راه دور را شرح دهد .**

**مزایا ومحدودیت های آموزش از راه دور را شرح دهد**

**.ارزشیابی آموزشی را شرح دهد .اصول ارزشیابی آموزشی را مقایسه کند .**

**روشهای مختلف ارزشیابی را توضیح دهد .**

**تفاوت بین ارزشیابی تشخیصی تکوینی وپایانی را شرح دهد .**

**برای آموزش به بیمار خود فرم ارزشیابی مناسبی بنویسد.**

## شیوه ارائه آموزش:

| جلسه | محتوا | روش تدریس | استاد مسئول جلسه | دانشجوی مسئول جلسه |
|---|---|---|---|---|
| یکم | آشنایی با درس با روند محتوا و ارزشیابی ضرورت آموزش و ارتقای سلامت در نظام سلامت | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی دکتر معصومیان | |
| دوم | مبانی اخلاقی و قانونی فرایند آموزش | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| سوم | مفاهیم آموزش و یادگیری (یادگیری/مفاهیم و نظریه های یادگیری:نظریه رفتار گرایی،نظریه شناخت گرایی،نظریه های ساختار گرایی،حافظه،نظریه های حافظه،ساخت مفاهیم،ارتباط) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| چهارم | مفاهیم آموزش و یادگیری (یادگیری/مفاهیم و نظریه های یادگیری:نظریه رفتار گرایی،نظریه شناخت گرایی،نظریه های ساختار گرایی،حافظه،نظریه های حافظه،ساخت مفاهیم،ارتباط) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| پنجم | ویژگی های فراگیران،انگیزش ،تبعیت،رفتار های | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | بهداشتی فراگیران،سواد سلامت و نقش آن در آموزش بزرگسالان | | | |
| ششمم | نیاز سنجی آموزشی در نظام سلامت (مفهوم،اصول،الگوها،انواع نیاز سنجی آموززشی) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |
| هفتم | برنامه ریزی آموزشی ،شناخت و تددوین هدف های آموزش(مراحل برنامه ریزی آموزشی ضرورت تعیین هدف های آموزشی ، منابع تعیین هدف های آموزشی) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |
| هشتم | ارزشیابی آموزشی- ارزشیابی عملکرد (تعریف ، انواع اهداف، رویکرد ها و طراحی ارزشیابی) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| نهم | ارزشیابی آموزشی- ارزشیابی عملکرد (تعریف ، انواع اهداف، رویکرد ها و طراحی ارزشیابی) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |
| دهم | انواع آموزش های یک طرفه (سمینار ، پانل، همایش، سمپوزیوم، مناظره) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| یازدهم | مواد آموزشی (انواع، اجزای سه گانه مواد آموزشی، روش های انتخابی مواد آموزشی مناسب) | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| دوازدهم | تکنولوژی در آموزش سلامت-انتخاب و بهره برداری از رسانه ها | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| سیزدهم | معرفی الگوهای تدریس | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |
| چهاردهم | معرفی الگو های تدریس –روش های نوین تدریس در علوم پزشکی | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر ارمی | |
| پانزدهم | اصول یادگیری بالینی روش های یادگیری مادام العمر–استفاده از روش های آموزش از راه دور | روش پرسش و پاسخ ، روش کارگاهی، روش بحث گروهی | دکتر معصومیان | |
| شانزدهم | ارائه پروژه مربوط به برنامه ریزی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده ، کارکنان، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد | روش پروژه محور | اساتید و دانشجویان | |
| هفدهم | ارائه پروژه مربوط به برنامه ریزی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده ، کارکنان، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد | روش پروژه محور | اساتید و دانشجویان | |
| هجدهم | ارائه پروژه مربوط به برنامه ریزی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده ، کارکنان، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد | روش پروژه محور | اساتید و دانشجویان | |
| نوزدهم | ارائه پروژه مربوط به برنامه ریزی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده ، کارکنان، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد | روش پروژه محور | اساتید و دانشجویان | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| بیستم | ارائه پروژه مربوط به برنامه ریزی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده ، کارکنان، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد | روش پروژه محور | اساتید و دانشجویان | |
| بیست و یکم | ارائه پروژه مربوط به برنامه ریزی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده ، کارکنان، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد | روش پروژه محور | اساتید و دانشجویان | |

**معرفی و شرح دوره**

این دوره در را ستای آمادگی دان شجویان کار شنا سی ار شد پر ستاری داخلی جراحی در حوزه آ شنایی و ت سلط بر مبانی نظری و عملی روش ها و فنون تدریس به عنوان قلب آموزش علوم پزشکی طراحی شده است. محتوای دوره بر مبنای ویـــژگی تحصیلات تکمیلی و برخورد نقادانه با مطالب و موضوعات علمی است.

از آنجایی که رسـالت این مقطع تولید علم و ارتقا مهارتهای حرفه ای با هدف تربیت مدرسـان و محققین با صـلاحیت می باشـد، اساس فـــــراگیری بر خودآموزی و مشارکت درفرایند یاددهی - یادگیری در قالب شیوه های بحث گروهی و مشارکتی قرار دارد. این درس به روش یادگیری تلفیقی یا Blended Learning ارایه خواهد شد. بخشی از محتوای برنامه آموزشی از طریق سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی و بخشی به شیوه حضوری و Face to Face ارایه می گردد.

## معرفی تالارها در سامانه نوید دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

## تالار سناریوی آموزشی:

در این تالار، سه سناریو با موضوعات مرتبط با جلسات آموزشی، ارایه می شود و در ادامه سوالاتی مطرح می گردد که نیاز به بحث و گفتگوی تعاملی دارد. فراگیران گرامی در این بحث ها مشـــارکت نموده و نظرات و ایده های خود را مطرح می کنند. همچنین می‌توانند در تایید و یا رد نظرات یکدیگر به شیوه تعاملی و محترمانه، به مباحثه بپردازند.

## تالار پرسش و پاسخ درسی:

در این تالار، فراگیران می توانند سوالات خود در مورد مباحث درسی را بپرسند. کلیه فراگیران می توانند سوال مطرح شده را پاسخ دهند. پاسخ های صحیح فراگیران به این سوالات با نمره مثبت همراه خواهد بود.

### تالار ارایه خلاصه مقالات منتخب:

بسته به موضوع جلسه و ترتیب ارایه موضوعات درسی، نسبت به انتخاب یک مقاله مرتبط اقدام نموده و در قالب یک پادکست صوتی ۱۵ دقیقه ای آن را شرح دهید و در تاریخ های اعلام شده در تالار ارایه خلاصه مقالات منتخب قرار دهید.

### تالار پروژه نهایی:

## تکالیف و پروژه‌ها

در این تالار پروژه نهایی خود را که انجام خواهید داد، بارگذاری خواهید نمود. پروژه نهایی شما گزارشی از طراحی یک روش آموزش بالینی در یکی از عرصه های بالینی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه با نظارت استاد همکار بخش عملی درس خواهد بود. در واقع در بخش عملی شما باید یکی از روش ها و فنون آموزش بالینی را انتخاب نموده و تحت نظارت استاد عملی درس اقدام به پیاده سازی آن در یکی از بخش های کارآموزی دانشجویان پرستاری دانشگاه نمایید و نتیجه در قالب فرم چک لیست توسط استاد مربوطه ارزیابی و شواهد تولید شده آن در سامانه جهت بررسی و درج در کاربرگ دانشجویی ارسال می گردد.

### شیوه ارزیابی دانشجو:

پس از برگزاری کارگاه نحوه نگارش طرح درس بالینی دانشجویان اقدام به نوشتن یک طرح درس بالینی نمایند.

کار کلاسی و پروژه مشترکی که باید پس ارایه مباحث مربوط به شبیه سازی در آموزش بالینی انجام شود.

**شرح پروژه:**

پس از بروز پاندمی نوظهور کووید ۱۹، با توجه به این که آموزش حضوری به بستری متفاوت منتقل شده است که کاملا مجازی است. به نظر شما اگر آموزش بالینی بخواهد از این امکانات و ابزارهای دیجیتالی استفاده نماید باید شاهد چه تغییراتی باشد تا همچنان از روایی و پایایی لازم به عنوان مهمترین عرصه آموزشی دانشجویان حوزه علوم پزشکی

## خودآزمون ها

برخوردار با شد. پا سخ خود را به صورت مکتوب و در قالب یک Problem Statement به همراه راه حل ها به ایمیل آدرس اینجانب ارسال نمایید.آیا خودآزمون چندگزینه ای در نظر گرفته‌اید؟ ❐بلی ❐ خیر

در صورت وجود جدول زیر را تکمیل کنید:

| شماره | عنوان آزمون | مهلت پاسخ دانشجویان |
|---|---|---|
| ۱ | آشنایی با مدل های مختلف آموزش بالینی | |

## اتاق بحث (فروم)

- **اتاق بحث (فروم)**

- آیا برای درس اتاق بحث در نظر گرفته‌اید؟ ■ بلی ❐خیر

موضوع (های) بحث: به فراخور موضوعات درسی

## شیوه ارزشیابی

۱. ملاک‌ها و بارم‌بندی دقیق ارزشیابی نهایی دانشجو را ذکر نمایید.

انجام پروژه عملی: ۳ نمره

ارایه محتواهای درسی: ۴ نمره

مشارکت فعال در بحث های گروهی به میزان ۱ نمره

ارایه خلاصه مقالات دانشجویی: ۲ نمره

مشارکت فعال در پاسخ به تکالیف طول ترم به میزان ۲ نمره

آزمون پایان دوره: ۸ نمره

# منابع درسی

## ❐ کتاب

| مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان،مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ | صفحات و فصل‌ها |
|---|---|
| Harden R M. (All editions) A practical guide for medical teachers. Churchill Livingstone. | |
| Douglas, Kaaren C, Hosokawa C M, Lawler H. F. (the latest edition) A practical guide to clinical teaching. Springer Series Co. | |
| Norman, Geoff. et al (the latest edition) International handbook of research in medical education. Kluwer. | |
| ACP TEACHING MEDICAL SERIES : Teaching in the Hospital, Jeff Wiese | |
| Understanding Medical Education: Evidence, Theory and Practice Edited by Tim Swanwick © ۲۰۱۰ The Association for the Study of Medical Education ISBN: ۹۷۸-۱-۴۰۵-۱۹۶۸۰-۲ | |
| Factors affecting the development of undergraduate medical students' clinical reasoning ability, Kirsty Jane Anderson, a thesis…۲۰۰۶ | |
| ABC of clinical leadership / edited by Tim Swanwick, Judy McKimm | |
| Medical Teaching in Ambulatory Care Second Edition Warren Rubenstein, MD Yves Talbot, MD, ۲۰۰۳, Springer Publishing Company | |
| Implementing Mentoring Schemes: a practical guide to successful programs,Nadine Klasen, David Clutterbuck, BH, first published 2002 | |
| Clinical supervision: a system approach, Elizabeth Holloway, SAGE 1995 | |

**Related Journals: (from Medical Education Journals):**

- The Clinical Teacher
- Medical Education
- Medical Teacher
- Academic Medicine
- Advances in Health Sciences and Education
- BMC Medical Education
- Teaching and Learning in Medicine
- JAMA

## ❐ مقاله

در صورت وجود جدول زیر را تکمیل کنید:

| مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات | نحوه دسترسی دانشجویان به مقاله |
|---|---|
| AMEE Guide No 26- clinical teaching in ambulatory care settings. | |
| AMEE Guide No 34- teaching in the clinical environment | |
| AMEE guide No.27- effective educational supervision. | |
| Masters K, Ellaway RH, Topps D, Archibald D, Hogue RJ. Mobile technologies in medical education: AMEE Guide No. 105. Med Teach. 2016 Jun;38(6):537-49. doi: 10.3109/0142159X.2016.1141190. Epub 2016 Mar 24. PMID: 27010681. | |
| Motola I, Devine LA, Chung HS, Sullivan JE, Issenberg SB. Simulation in healthcare education: a best evidence practical guide. AMEE Guide No. 82. Med Teach. 2013 Oct;35(10):e1511-30. doi: 10.3109/0142159X.2013.818632. Epub 2013 Aug 13. PMID: 23941678. | |
| Vandewaetere M, Manhaeve D, Aertgeerts B, Clarebout G, Van Merriënboer JJ, Roex A. 4C/ID in medical education: How to design an educational program based on whole-task learning: AMEE Guide No. 93. Med Teach. 2015 Jan;37(1):4-20. doi: 10.3109/0142159X.2014.928407. Epub 2014 Jul 23. PMID: 25053377. | |
| https://njms.rutgers.edu/education/office_education/community_preceptorship/documents/TheGoodTeacher.pdf | |
| Krishnamurthy K, Selvaraj N, Gupta P, Cyriac B, Dhurairaj P, Abdullah A, Krishnapillai A, Lugova H, Haque M, Xie S, Ang ET. Benefits of gamification in medical education. Clinical Anatomy. 2022 Sep;35(6):795-807. | |

**منابع فارسی:**


**اسدی نوقانی، احمدعلی. فرآیند یادگیری و اصول آموزش به بیمار، انتشارات بشری. ۹۷۷۱. تهران. ایران**

**علایی فاطمه، راهنمای آموزش به بیمار و خانواده، انتشارات بشری .۹۷۸۸ تهران. ایران**

**حسینی محمد، اصول یادگیری و روش آموزش به مددجو، انتشارات بشری .۹۷۸۱ تهران. ایران**

**زنجانی حبیب الله و همکاران، اصول برنامه ریزی برای آموزش به بیمار، انتشارات بشری، ،۹۷۸۱ تهران. ایران**